

Underbilag 3 til bilag 2.

Spørgsmål 3.

Der ønskes en redegørelse for domstolenes hidtidige praksis overfor konkurrencebegrænsende aftaler m. v.

Besvarelse:

De nedenfor anførte bemærkninger vedrører de af domstolene gennem de sidste 25 år truffne afgørelser i sager angående konkurrencebegrænsende aftaler m. v. Redegørelsen, der ikke tilsigter at give en udtømmende fremstilling af domspraksis, men kun hovedtræk af domstolenes afgørelser på dette område, er inddelt i følgende afsnit:

- I. Eksklusiv forretningsforbindelse, boykot o. lign.
- II. Enkeltvirksomheders bestemmelser.
- III. Voldgiftsaftaler.

Som bilag til redegørelsen er vedlagt en oversigt over en række domme vedrørende konkurrencebegrænsende aftaler m. v. Oversigten gengiver dommene efter realregistrene i U.f.R. og indeholder en del flere domme, end der er nævnt i redegørelsen. Det bemærkes dog, at den nedenfor side 46 omtalte af Østre Landsret den 4. november 1952 afsagte dom, der ikke er optaget i U.f.R., er gengivet på grundlag af domsbogen i vedlagte eksemplar af meddelelser fra prisdirektoratet, nr. 2 af 23. februar 1954, side 4—10.

I. Eksklusiv forretningsforbindelse, boykot o. lign.

Indenfor de områder af erhvervslivet, hvor adgangen til et vareområde er begrænset af eksklusivaftaler, har domstolene i en række tilfælde på grundlag af almindelige retsgrundsætninger og uden at have foretaget en bedømmelse efter prislovens eller prisaftalelovens bestemmelser taget stilling til spørgsmålet om udenfor eksklusivaftalerne værende erhvervsdrivendes ad-

gang til forhandling af de pågældende varer. De fleste af sagerne har drejet sig om erhvervsdrivende, der ønskede optagelse i den forening, af hvilken medlemsskab var nødvendigt for at kunne deltage i omsætningen af de pågældende varer, fordi der mellem denne forenings medlemmer og en modstående gruppe eller forening af erhvervsdrivende bestod eksklusiv forretningsforbindelse.

Domstolene har i tilfælde, hvor den eksklusive forretningsforbindelse medførte, at udenforstående ikke kunne skaffe sig de for deres forretnings førelse nødvendige varer eller opnå rabat, ikke anerkendt aftaler, hvorefter erhvervsdrivende vilkårligt udelukkes fra omsætningen af de pågældende varer. Har således adgangen til en forening, der har truffet eksklusivaftaler af den ovennævnte art, været afhængig af et af foreningen udøvet skøn, der ikke har været baseret på objektive og relevante kriterier, har domstolene tilsidesat sådanne afgørelser, såfremt de medførte, at erhvervsdrivende, der havde væsentlige, berettigede erhvervsmæssige interesser i at kunne deltage i omsætningen af de pågældende varer, udelukkedes herfra ved, at der nægtedes dem optagelse i foreningen.

Som eksempel på afgørelser af denne art kan fra den seneste tid nævnes Vestre Landsrets af Højesteret den 4. december 1952 stadfæstede dom (U.f.R. 1953, side 72) i en sag, hvorunder en urmager og guldsmed i en jysk stationsby påstod Ribe Stifts Guldsmedeforening kendt pligtig at optage ham som medlem af guldsmedeforeningen, idet medlemsskab af foreningen på grund af den mellem foreningens medlemmer og sølvvarefabrikanterne bestående eksklusive forretningsforbindelse var nødvendig for i tilstrækkeligt omfang at kunne føre korpus- og bestikvarer med standardmønstre og